

**Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti**

“Təsdiq edirəm”
Tədris məsələləri üzrə prorektor v.i.e. :
 dos. Zaur Məmmədov
“12” sentyabr 2025 ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: 7007007 – “Meşəçilik”(Magistr)

İxtisaslaşma : “Ümumi meşəçilik və meşələrin idarə olunması”

Fakültə: “Aqrar və mühəndislik”

Kafedra: “Aqrar elmlər”

I.Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: Meşə menecmentində layihə və qərar qəbul etmə (Lənkəran Dövlət Universitetinin “aqrar elmlər” kafedrasında _____ **2025-ci il tarixli** _____ sayılı protokolu ilə təsdiq edilmişdir).

Fənn proqramı:

Kodu:MUMF - 06

Tədris ili: I (2025-2026)

Semestr: I

Tədris yükü: Cəmi: 240 saat. Auditoriyadan kənar 210 saat. Auditoriya saatı 30 (15 saat müh.,15 saat seminar)

Tədris forması:Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 8

Auditoriya N:

Saat:

II.Müəllim haqqında məlumat: dos. Heydərova Aynur Vəliqə qızı

Məsləhət günləri və saatı: IV gün saat

E-mail ünvanı: heyderova_1974@mail.ru

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş., Füzuli küçəsi, 170 A

III.Təvsiyə olunan dərslik, dərs vəsaiti və metodik vəsaitlər:

Əsas ədəbiyyat :

1. FAO. Forest Management Planning. Rome, 2020.
2. Azərbaycan Respublikası Meşə Məcəlləsi.
3. Azərbaycan Respublikası Torpaq və Meşə Fondunun Dövlət Qeydiyyatı Qanunvericiliyi.

Əlavə ədəbiyyat:

3. FAO (2018). Sustainable Forest Management Toolbox.
4. Food and Agriculture Organization (FAO) Forest Resource Assessments.
5. Butler, B. J., & Leatherberry, E. C. (2004). Understanding Forest Resources and Management.

IV.Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən başqa fənnin tədrisi vacib deyil.

V.Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxta başqa fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi: Fənnin tədrisindən sonra mütəxəssis bacarmalı və bilməlidir.

– Meşə menecmentində davamlı inkişaf və ekoloji idarəetmənin prinsiplərini və layihələndirmədə resurs qiymətləndirilməsi, planlaşdırma mərhələlərinin təyini;

- Meşə layihələndirməsində ekoloji amillər - torpaq, iqlim, su balansı və biomüxtəlifliyin təsirini,
- Meşə təsərrüfatında layihələrin səmərəliliyini müəyyən edilməsini;
- Meşə menecmentində sosial amillərin rolunu, icma maraqlarını və əhalinin, sosial rifahının yaxşılaşdırılmasını;
- Risklərin idarə olunması, Yanğın riski, Profilaktik tədbirlərin görülməsini;

- Meşə menecmentində coğrafi informasiya sistemlərinin tətbiqini;

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmaz, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə: Tələbələrini biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal – tələbə keçilmiş material dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir;
- 9 bal – tələbə keçirilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açar bilər;
- 8 bal – tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal – tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir;
- 6 bal – tələbənin cavabı əsasən düzgündür;
- 5 bal – tələbənin cavabında çatışmamazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir;
- 4 bal – tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal – tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırma bilmir;
- 1 – 2 bal – tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal – suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17 – dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91 – 100	əla	A
2.	81 – 90	çox yaxşı	B
3.	71 – 80	Yaxşı	C
4.	61 – 70	Kafi	D
5.	51 – 60	qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	qeyri – kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam – intizam qaydalarını pozduqda onun haqqında əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməkdir.

X. Təqvim mövzu planı: Mühazirə 15 saat, seminar 15 saat. Cəmi: 30 saat.

№	Mühazirə	Mühazirə	Tarix
	I kollokvium mövzuları		
1	Mövzu: 1. Meşə menecmentinə giriş. Layihələndirmənin əsas anlayışları Plan: 1. Meşə menecmenti, Davamlı inkişaf, Ekoloji idarəetmə, 2. Layihələndirmə, resurs qiymətləndirilməsi, planlaşdırma mərhələləri	2	

	Mənbə: [1;2;3]		
2.	Mövzü: 2. Meşə ehtiyatlarının qiymətləndirilməsi. İdarəetmə məqsədlərinin müəyyən edilməsi Plan: 1. Meşə ehtiyatları, Meşə kadastrı, Meşə fondu 2. Meşə idarəetməsinin məqsədləri ekoloji sabitlik, iqtisadi fayda və sosial rifahı təmin edilməsi. Mənbə: [:2;3;4]	2	
3	Mövzü: 3. Meşə təsərrüfatında planlaşdırma prinsipləri. Qərar qəbul etmə modelləri Plan: 1. Planlaşdırma prinsipləri — elmi əsaslılıq, komplekslik, davamlılıq və ekoloji balansın qorunmasıdır. 2. Riyazi modellər, ssenari analizi və ekspert qiymətləndirməsi Mənbə: [3;5;]	2	
4	Mövzü: 4. Meşə layihələndirməsində ekoloji amillər Plan: 1. Torpaq, iqlim, su balansı və biomüxtəliflik 2. Meşə təsərrüfatında layihələrin səmərəliliyini müəyyən edilməsi. 3. Xalis gəlir, xalis indiki dəyər, daxili gəlirlilik norması kimi göstəricilər Mənbə: [2;3;4]	2	
	II kollektivium mövzuları		
5	Mövzü: 5. Meşə layihələrində yerli əhəlinin məşğulluğu, yanacaq təminatı və sosial rifah layihələrin uğuruna təsiri. Meşə təsərrüfatında risklərin idarə olunması Plan: 1. Meşə menecmentində sosial amillər . İcma maraqları, Sosial rifah 2. Risklərin idarə olunması, Yanğın riski, Profilaktik tədbirlər Mənbə: [3;4;5]	2	
6	Mövzü: 6. Layihələrin maliyyələşməsi. Layihələrin monitorinqi və qiymətləndirilməsi Plan: 1. Meşə layihələrinin maliyyələşməsi dövlət büdcəsi, beynəlxalq fondlar və özəl investisiyalar 2. Monitorinq, Qiymətləndirmə, Layihə səmərəliliyi Mənbə: [1;3;4;5;]	2	
7	Mövzü: 7. Müasir texnologiyaların tətbiqi. Beynəlxalq təcrübə və standartlar Plan: 1. Meşə menecmentində coğrafi informasiya sistemləri (CİS), uzaqdan zondlama və dron texnologiyaları 2. Meşə idarəçiliyində beynəlxalq standartlara FSC (Forest Stewardship Council) və PEFC daxildir Mənbə: [1;3;4;5]	2	
8	Mövzü: 8. Azərbaycan şəraitində meşə menecmenti problemləri və perspektivləri. Plan: 1. Meşə problemləri, Qeyri-qanuni qırıntılar, Perspektivlər 2. Beynəlxalq əməkdaşlıq, yeni texnologiyaların tətbiqi və əhəlinin maarifləndirilməsi	1	

	Mənbə: [1;2;4;5;]		
	Cəmi:	15 saat	

Nö	Seminar	Saat	Tarix
1	Meşə menecmenti, Davamlı inkişaf. . Layihələndirmənin əsas anlayışları	2	
2	Meşə ehtiyatlarının qiymətləndirilməsi	2	
3	Meşə təsərrüfatında planlaşdırma prinsipləri. Qərar qəbul etmə modelləri	2	
4	Meşə layihələndirməsində ekoloji amillər	2	
5	Meşə menecmentində sosial amillər . İcma maraqları, Sosial rifah	2	
6	Meşə layihələrinin maliyyələşməsi dövlət büdcəsi, beynəlxalq fondlar və özəl investisiyalar	2	
7	Meşə menecmentində coğrafi informasiya sistemləri (CİS), uzaqdan zondlama və dron texnologiyaları	2	
8	Azərbaycan şəraitində meşə menecmenti problemləri və perspektivləri.	1	
	Cəmi:	15 saat	

XI. Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar:

Tələbə aşağıdakıları bilməli və bacarmalıdır:

- Meşə menecmentinin davamlı inkişafı və ekoloji idarəetməni bilməli, meşə layihələndirilməsində resursların qiymətləndirilməsi və planlaşdırılmasını bacarmalıdır;
- Meşə layihələndirməsində ekoloji amilləri təyin etməli;
- Meşə menecmentində sosial amilləri, yerli icmanın maraqlarını və sosial rifahının yaxşılaşdırılmasının yollarını bilməlidir;
- Meşə menecmentində coğrafi informasiya sistemləri (CİS), uzaqdan zondlama və dron texnologiyalarının tətbiqi;

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- Meşə menecmentinin davamlı inkişafı və ekoloji idarəetməni meşə layihələndirilməsində resursların qiymətləndirilməsi və planlaşdırılmasını bacarmalıdır
- Meşə layihələrinin maliyyələşməsi dövlət büdcəsi, beynəlxalq fondlar və özəl investisiyalar haqqında məlumatların əldə edilməsi
- Azərbaycan şəraitində meşə menecmenti problemləri və perspektivlərinin təyini

XIII. Birinci kollektiv sualları.

1. Meşə menecmenti, Davamlı inkişaf, Ekoloji idarəetmə,
2. Layihələndirmə, Resurs qiymətləndirilməsi, Planlaşdırma
3. Meşə ehtiyatları, Meşə kadastrı, Meşə fondu
4. Meşə idarəetməsinin məqsədləri ekoloji sabitlik, iqtisadi fayda və sosial rifahın təmin edilməsi
5. Meşə təsərrüfatında planlaşdırma prinsipləri
6. Meşə layihələndirməsində ekoloji amillər
7. Meşə təsərrüfatında layihələrin səmərəliliyini müəyyən edilməsi

İkinci kollektiv sualları.

1. Meşə menecmentində sosial amillər . İcma maraqları, Sosial rifah
2. Meşə təsərrüfatında risklərin idarə olunması
3. Meşə layihələrinin maliyyələşməsi dövlət büdcəsi, Resursların dəyişikliklərinin izlənməsi
4. Monitoring, Qiymətləndirmə, Layihə səmərəliliyi
5. Meşə menecmentində coğrafi informasiya sistemləri (CİS), uzaqdan zondlama və dron texnologiyaları

6. Meşə problemləri, Qeyri-qanuni qırıntılar, Perspektivlər
7. Beynəlxalq əməkdaşlıq, yeni texnologiyaların tətbiqi və əhəlinin maarifləndirilməsi

XIV Fənn üzrə imtahan sualları

--I-blok--

1. Meşəçilikdə menecment,
2. Davamlı inkişaf, Ekoloji idarəetmə
3. Layihələndirmə, Resurs qiymətləndirilməsi
4. Meşə ehtiyatlarının qiymətləndirilməsi
5. Resursların ekoloji dayanıqlığı.

--II-blok --

1. Meşə idarəetməsinin məqsədləri
2. Ekoloji sabitlik, iqtisadi fayda və sosial rifah
3. Meşə təsərrüfatında planlaşdırma prinsipləri
4. Elmi əsaslılıq, komplekslik, davamlılıq və ekoloji balansın qorunması
5. Riyazi modellər, ssenari analizi və ekspert

--III-blok --

1. Meşə layihələndirməsində ekoloji amillər
2. Meşə menecmentində sosial amillər .
3. İcma maraqları, Sosial rifah
4. Risklərin idarə olunması
5. Yanğın riski və profilaktik tədbirlər

--IV-blok --

1. Layihələrin maliyyələşməsi.
2. Layihələrin monitorinqi və qiymətləndirilməsi
3. Monitorinq, Qiymətləndirmə,
4. Layihə səmərəliliyi
5. Torpaq, iqlim, su balansı və biomüxtəliflik

--V –blok --

1. Meşə menecmentinə müasir texnologiyaların tətbiqi
2. Elektron uçot sistemlərinin təkmilləşdirilməsi.
3. Meşə menecmentində coğrafi informasiya sistemləri (CİS),
4. Uzaqdan zondlama və dron texnologiyaları
5. Meşə problemləri, Qeyri-qanuni qırıntılar, Perspektivlər

S/f “Meşə menecmentində layihə və qərar qəbul etmə” fənninin sillabusu 050711- “Meşəçilik” ixtisası “Ümumi meşəçilik və meşələrin idarə olunması” ixtisaslaşmasının tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir.

Sillabus “Aqrar elmlər” kafedrasında müzakirə edilərək, təsdiq edilmişdir (“12” sentyabr 2025-ci il, protokol № 1).

Fənn müəllimi:

dos. A.V.Heydərova

Kafedra müdiri:

dos. İ.C.Kərimov